

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za vsako leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za ostanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se ostanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovoljivo pošilja naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Za univerzo v Ljubljani.

Iz Gradca, 20. novembra.

Kot dokaz, da se v slovenskem jeziku na vseučilišču da predavati, navajamo v sledečem brez vsakega komentara dosloven izveček iz kataloga o javnih predavanjih na Fran-Karlovni univerzi v Gradcu:

Zimski tečaj 1850/51. »Vaja v slovenskih pobožnih nagovorih. Četrtek od 10 do 11 Dr. Robič.« — »Čez avstrijsko državljansko pravo v slovenskem jeziku bere gospod Dr. Jožef Krainc, kot docent vsak dan razun nedelj in praznikov od 8. do 9. ure predpoludnem, v ponedelkih in petkih popoldne od 4 do 5.«

Poletni tečaj 1851. »Vaja v slovenskih pobožnih nagovorih o petkih popoldne 2—3 Dr. Robič.« — »Avstrijsko državljansko pravo, skozi 7 ur, dopoldne od 8 do 9 in popoldne v ponedelkih in petkih od 4 do 5. docent Dr. Jožef Krainc.« — »Red kazenske pravde, četirikrat na teden, popoldan ponedelk in petek od 3 do 4, sredo in sobota od 4 do 5, prof. Dr. Janez Kopač.« — »O Avstrijskih kaznovavnih postavah čez hudodelstva, popoldan: v ponedelku od 2 do 3, torek, sredo in sobota od 3 do 4. Dr. Josip Skedl.«

Zimski tečaj 1851/52. »Vaja v slovenskih pobožnih nagovorih o petkih popoldne 2—3 Dr. Robič.« — »Avstrijsko državljansko pravo, skozi 7 ur, dopoldne od 8 do 9 in popoldan o ponedelkih in petkih od 4 do 5 docent Dr. Jožef Krainc.« — »O Avstrijskih kaznovavnih postavah čez hudodelstva: 4 ure v ponedelku od 2 do 3, torek, sredo in sobota od 3 do 4 Dr. Josip Skedl.« — »Red kazenske pravde, 4 ure na teden: popoldne ponedelk od 3 do 4 sredo, petek in sobota od 4 do 5 Prof. Dr. Janez Kopač.«

Poletni tečaj 1852. »Avstrijsko kazensko pravo razlaga skozi 4 ure v ponedelku, torek, sredo in saboto gosp. prof. Dr. Josip Skedl.« — »Avstrijsko državljansko pravo razlaga skozi 7 ur, dopoldne od 8—9, in popoldan v ponedelkih in petkih od 4 do 5 docent Dr. Jožef Krainc.«

Zimski tečaj 1852/53. »Vaja v slovenskih pobožnih nagovorih v petkih popoldne 2—3 Dr. Robič, coll. publ.« — »Avstrijsko državljansko pravo skozi 7 ur razlaga gosp. Dr. Josip Krainc v ponedelku, torek, sredo, petek in saboto od 8—9ih dopoldne in v ponedelku in petek od 4—5ih popoldne.« — »Novo knjigo kazenskih postav čez hudodelstva razlaga skozi 4 ure na teden, ponedelk, torek, sredo in saboto od 3—4 popoldne gosp. Prof. Dr. Josip Skedl.«

Poletni tečaj 1853. »Vaja v razlaganju kersanskega nauka o petkih popoldne 2—3. Prof. Robič.« — »Avstrijsko državljansko pravo skozi 7 ur razlaga gospod Dr. Josip Krainc v ponedelku in saboto od 8—9ih dopoldne in v ponedelku in petek od 4—5ih popoldne.« — »Novo knjigo kazenskih postav čez hudodelstva, pregreške in prestopke razlaga skozi 4 ure na teden, ponedelk, torek, sredo in saboto od 3 do 4 popoldne gospod Dr. Josip Skedl.«

Zimski tečaj 1853/54. »Vaja v slovenskih pobožnih nagovorih o petkih popoldne 2—3 Dr. Tosi.« — »Novo knjigo kazenskih postav čez hudodelstva skozi 4 ure na teden, ponedelk, torek, sredo in saboto od 3—4 popoldne gospod Dr. Josip Skedl.«

Poletni tečaj 1854. »Vaja v krščanskim nauku o petkih popoldne 2—3 Prof. Tosi.« — »Knjigo kazenskih postav čez hudodelstva razlaga skozi 4 ure na teden, ponedelk, torek, sredo in petek Dr. Jože Skedl.«

Do zimskega tečaja 1855/56. predaval je v slovenskem jeziku še nadalje »Pobožne nagovore« Dr. Tosi. Tudi je bil i pred l. 1848. i po letu 1856. še nadalje nastavljen kot »öffentlicher Lehrer der slovenischen (nekoliko tečajev der windischen) Sprache«, »Herr Kolomann Quass (Kvas!)«, ki je predaval po 4 ure na teden v nemškem jeziku slovenščino. Od tedaj do danes ni slovenskih predavanj niti na graškem, niti na kakem drugem vseučilišču tega sveta.

»Kurjer Lwowski«, ki je dne 12. t. m. prinesel temeljit uvodni članek o slovenski univerzi (prijavljen tudi v ponedeljkovi številki zagrebškega »Tagblatta«) objavlja v predčerašnji številki sledeči »Poziv mladeže slovenske na mladež poljsko«: »Slovenska mladež graška obrača se na poljsko mladež vseh društev z gorečo prošnjo, da jo ista podpira v boju za ustanovitev vseučilišča v Ljubljani. Ker smo edini narod v Avstriji, ki nima univerze, iz tega je razvidno, da se slovenska mladež ne da voditi narodnim šovinizmom, ampak da si hoče priboriti samo to, do česar ima popolno pravico. Podpisano društvo Vas prosi, da poljska mladež blagovoljivo podpirati to zahtevo, bodisi v obliki peticij na naučno ministrstvo, bodisi da podpira to prošnjo pri poljskem klubu v državnem zboru.« »Triglav« itd.

Isti »Kurjer Lwowski« poroča: »Ako namerava dr. pl. Körber ustanoviti vseučilišče v Ljubljani, zavzelo se bode »Kolo poljsko« za to ustanovitev.

Tržaški »Picol« je postal slovanofil; vabi južnoslovanske akademike na bodočo univerzo v Trstu, na kateri bi se baje lahko ustanovile slovenske paralele. Ne oziraje se na tržaške družabne in politične razmere, moramo tu s stališča slovenskega dijaštva kar najodločneje povdarjati, da o tem, naj bi Slovenci študirali v Trstu, pa če tudi na popolnoma slovanski univerzi, nikakor ne sme biti niti govora. Naj naši poslanci v tem oziru ne izvolijo pozabiti, zakaj si mi želimo proč od Dunaja in proč od Gradca: nikakor ne le iz narodnih, ampak tudi iz gmotnih, ali če hočete, iz socialnih ozirih in vzrokov. V Trstu bi bili še na slabšem nego v Gradcu ali na Dunaju. O Trstu torej ni diskusije. Tudi Hrvatje so istega mnenja. Kar se tiče vladine morebitne koncesije, da se v Ljubljani ustanovi le par judicijelnih stolic, niti tega bi po sodbi slovensko dijaštvo ne moglo sprejeti. Mar naj študiramo prve dve leti na Dunaju, potem pa v Ljubljani? Ako se nam da prilika študirati v Ljub-

ljani, mora se nam dati prilika, da se po polnoma v vseh strokah in temeljito obrazujemo, kakor da študiramo v Gradcu ali na Dunaju. Proč z drobtinicami! Aut-aut!

Mogoče je, da izpremembra splošne politične konstelacije odgodi javno razpravo naše vseučiliške zadeve v zbornici. Pričakujemo z gotovostjo, da naši poslanci v to ne privolijo, ako se jim ne da jamstva ugodne rešitve naše zahteve. Kar se dijaštva tiče, prepričani smo, da ne bode kar umolknilo, naj so politične razmere kakoršnekoli. Dovolj žalostno, da se je udalo leta 1898, ko je bilo vsaj na videz že dosti blizu svojega cilja. Vlada mora ob vsakem času in ob vsaki politični konstelaciji imeti čas, da popravi krivico, ki traja že nad petdeset let, in da opere madež svojih predhodnic, ki so upropastile stotine slovenskih mladih talentov, ker narodu niso dale univerze na domačih tleh. Dijaštvo ni v zadregi, kaj naj stori — v kratkem izveste o nadaljnjih korakih.

Shod na Dunaju.

Z Dunaja, 14. novembra.

IV.

Posl. Povše: Veseli ga, ko vidi, da se je zopet začela akcija, ki nikakor ni nova. On sam že nad trideset let nosi nade na vresničenje te ideje v srcu. Vse svoje moči in vse svoje delo da je doslej zastavil, da se čim prej uresniči njegove nade. Ko se je pred tremi leti tam misel, ki je že bila skoraj zaspala, znova porodila, je bil tudi on med tistimi, ki so se neumorno potegovali za njo, in on je bil tudi voljen v deputacijo, ki bi naj šla k vladi. Dalje govori o sklepih deželnega odbora kranjskega in ljubljanske občine. (Odobranje).

Posl. Spinčič: Radost mi napolnjuje srce, ko gledam to nešteto množico, ki se je združila danes, da v mogočni manifestaciji zahteva svoje pravice. Veseli me, ko gledam, da se je danes združilo vse, Srb, Hrvat in Slovenec, liberalci in

LISTEK.

Literatom in občinstvu.

Spisal Ljubomir Babič-Gjalski.*

S ponosom v duši in z utešeno skrbjo prihajam pred vas, da označim z nekaterimi besedami znamenitost časa, katera nas je tu zjediniła.

S ponosom v duši — pravim — ker resnično, vsakemu Hrvat se morajo širiti prsa od ponosa in zadovoljstva, ko ve, da je minilo že štiristo let, odkar izvaja naša leposlovna knjiga svojo umetnost v živi besedi naroda, — štiristo let je prešlo, odkar deluje Hrvat na tem vzvišenem in toli koristnem polju dnevnega truda človečanstva in si more biti vsled tega v svesti, da je že davno člen in staroselec v kulturnem svetu. Za nas Hrvate je ta prigodek tem večje vrednosti, — in mora našo narodno zavest, naš narodni ponos in vero v naš kulturni poklic jačiti še bolj, kajti s tem dogodkom odpadejo vsi navalni nasprotniki, vse obdolžitve in razžalitve, s katerimi nam hoté to zanikati, predstavljaje nas svetu kakor barbare.

*) Svečanostni govor na zborovanju jugoslovanskih literatov ob 400letnem jubileju hrvatske književnosti v Zagrebu 13. t. m.

In samozavestno se mi širijo prsa od zahvalnosti in potrebe slavljenja — pred vsem pa moram izustiti veliko ime nesmrtnika — Marulića. Slava — slava — in zopet slava mu kliče vsak atom moje duše, — njemu, ki je bil prvi, da je dal pesniški duši duška v besedi, katero se je naučil od matere, — on, ki je imel v popolni oblasti vso tedanjo latinsko naobrazbo.

Od takrat je prešlo štiristo let — in brazda, ki jo je zaoral Marulić, ni ostala osamljena.

Štiristo let takega dela je minulo, in s ponosom more kazati nanje narod, katerega je žgalo sedaj žarko sonce, sedaj pa sijalo nad njim vedro nebo, — naš hrvatski narod! On more in mora biti zares s pravico na to ponosen, ker — nad njegovim obzorjem so se podili v teh štiristo letih grdi oblaki, v katerih se je neprestano bliskalo, kjer je bobnel grom in razsajala nevihta. Kazaje na štiristo leta staro umetno književnost — pokazuje ob enem Hrvat tudi, da je tekom teh štiristo let trpel najstrašnejšo tragedijo nepretganega, nad dvesto let trajajočega vsakdanjega boja ter mu je osoda odtrgala največjo stran domovine, razdejala cele pokrajine in razgnala njegove otroke na vse štiri strani sveta, — a iz preostanka — iz »reliquiae reliquiarum« je napravila

potem krvavo srajco — srajco, katere mu ni potegnili z izmučenih in ranjenih ledij niti potem, ko je že davno prestal boj na rodni zemlji in ni bilo več treba braniti domačega ognjišča, — ni mu je potegnili, ker sedaj mora Hrvat močiti in poiti s svojo krvjo nemške loge in italijanske poljane, ruske stepe in ogrske puste, a mora v istem času tudi doma neprestano braniti svoje ime, obstanek svoje kraljevine in svojih pravic proti onim, za katere je prelivaval v tujini svojo kri.

Ko je pel Marulić svojo Judito in jo izročal svetu, v istem času ni bil gotov, ali mu do večera ne zapali in uniči rojstnega mesta sovražnik; — ko se je javljala hrvatska umetna pesem in knjiga na jadranskih otokih, ko je sladko zadonela čarobna in divna »Pisan ljuvena« nesmrtnega in velikega pesnika Hanibala Lucića — istodobno so letele preko hrvatskega morja sovražne bojne ladje, a po vsem kopnem hrvatskega sveta je oril zaglušno glas bojne troblje, vojniški hrup in ječanje nesrečnikov, — vse je bilo zastrto z dimom popaljenih mest in vasi; — v istem času, ko je ustvarjala hrvatska pesem krasne in dovršene epe, ko je zadonela sijajna nebesna dubrovniška pesen, — v istem času je izvajalo tudi hrvatsko življenje samo slavne, veličastne epe in Klío je klesala v svoje ploče Kiseg, Siget, Sisek,

— pa kdo bi to naštel! Povsod naokoli je bilo vse uničeno in popaljeno, — vsaki teden je moral ostavljati pokupski in zagorski in posavski hrvatski kmet dom in polje, da pojde vršiti na mejo svojo vojaško službo, — a vendar je v teh črnih dneh rodila hrvatska duša s kajkovsko pesmijo kajkovsko knjigo. Slavni ban in velik junak Petar Zrinjski je moral hiteti iz bitke v bitko ter se poleg tega dan na dan ruvati z nemškimi generali in se boriti za pravice hrvatske kraljevine, pa zopet — velika njegova duša je še pevala in dajala svojemu hrvatskemu narodu umeten pesmotvor. Tudi Vitezović, Došen in Reljković so morali poleg svoje zveste službe muži in hrvatski knjigi opasati si sablje ter vršiti še drug posel. In tako je bilo in ostalo vedno jednako. Nečem se zadržavati pri tem, da so bili tudi moderni pesniki Preradović in Trnski v istih neprilikah, niti pri tem, da je moral živeti pesnik himne »Liepa naša domovina« daleč od njenih planin in ravnin, — opozoriti hočem samo, da je moral veliki pesnik »Čengić-age«, pevaje o nadlogi raje, v istem času ostriti pero, da brani hrvatsko kraljevino njenih sovražnikov s političskimi brošurami, da se je moral boriti z najelementarnejšimi pogoji narodnega obstanka. In tako dalje — vse do današnjega dne.

(Dalje prih.)

klerikalec. Ravno to slednje povdarjam, da naš narod ni ne liberalen ne klerikalen, ampak da ima vero. In za to vero se bori zoper svoje neprijatelje. — Govorilo se je danes tukaj o organizaciji. Z veseljem pozdravljam to misel, ker tudi moje prepričanje je, da ravno v organizaciji leži sila, zoper katero ne premore brahialna sila ničesar. Da, organizirajte se, a organizirajte se tako, da boste lahko branili svoje pravice i »umom i šakom«. Povdarjam »šakom«, ker tudi tega je treba. Od naše ljube Avstrije brez sile ne doboš ničesar. Ko so nas hoteli uspraviti, so nam rekli, da se moramo boriti samo z umom; ko smo to storili in smo se počeli boriti z umom, pa smo bili prisiljeni boriti se s »šakom«. Treba torej vedno, da smo pripravljeni braniti se i umom i šakom. In v to ime, v ime organizacije in sloge pozdravljam Vašo akcijo najpristronejšje. (Burno odobravanje).

S tem je bilo zborovanje končano. Preds. Rus zaključuje sejo in prosi vse navzoče, da se mirno razidejo. Predno se je dijaštvo razšlo, pele so se z navdušenjem vse slovanske narodne himne. Za tem so se vsi mirno in dostojno razšli.

Policija se je menda bala, da bode dijaštvo iz dvorane v Rezurzi, ki je blizu parlamenta, šlo kar pred zbornico, in že med zborovanjem je bilo v bližini kakih 50 policistov, ki so bili pripravljeni takoj zadušiti vsaktero demonstracijo.

V Ljubljani, 21. novembra. K položaju.

Ministri so bili te dni jako nervozni, ali pa so se vsaj delali. Govoriti ni bilo ž njimi. Ali sedaj se je položaj parlamenta že dokaj izboljšal. Vladni in napolvladni listi so raztrobentali, da je v nevarnosti kabinet, da se menda razpusti drž. zbor, in da se razpišejo nove volitve. Te grožnje niso ostale brez uspeha. Nemške stranke so priskočile Koerberju na pomoč ter nasvetovale vladi, naj poprime inicijativo za sporazumljenje strank glede pravočasne rešitve proračuna. Parlament naj dela z vso naglico, da se dožene nujna točka do božiča. Nemci so bili prej proti vsakim pogajanjem, predno se ne dožene nagodba z Ogrsko, danes pa so pripravljeni na pogajanja po dovršeni proračunski nalogi in predno se začne delo za nagodbo. Ali Nemci proglašajo že danes, da bodo neizprosno nasprotovali češkim zahtevam, četudi bi trpelo parlamentarno delo in parlamentarizem škodo. Nemci torej izjavljajo, da razumejo pod pogodbo le absolutno kapitulacijo Čehov, sicer bodo ovirali parlament in vlado. Kriza se torej le odgodi in zavleče, a reši ne.

Novi turški veliki vezir.

Razmere v Turčiji, ki delajo Evropi vedno velike skrbi, so se zopet nekoliko izboljšale. Na mesto umrlega Halil-Rifaata paše, velikega vezirja turškega, je imenoval sultan zopet Said paša, ki je bil že dvakrat veliki vezir, a je padel pri sultanu tudi že dvakrat v nemilost. Said paša je naprednjak, ki je že davno izprevidel, da je treba upravo turške države reformirati in modernizirati. Bil je guverner različnih važnih okrajev, l. 1882. pa mu je podelil sultan prvokrat mesto velikega vezirja; takrat je upeljal v Turčiji institucijo državnega pravnštva in še nekaj drugih, prav koristnih naprav. A kmalu je padel, ter je bil l. 1895. zopet imenovan velikim vezirjem. Toda, ker je hotel upravo zopet nekaj reformirati, ga je sultan iznova odstavil. Padel je takrat pri sultanu tako v nemilost, da se je moral zateči k angleškemu poslaništvu. Njegov naslednik je bil Kiamil paša, ki je bil le mesec dni vezir, njemu je sledil Rifaat paša. Said paša je sedaj 65 let star.

Vojna v Južni Afriki.

Položaj je za Angleže zopet prav neugoden. V bitki pri Brakespruitu so bili Angleži docela poraženi. Imeli so 6 mrtvih, 10 ranjenih in 64 mož so jim Buri ujeli. Ujetnike so Buri slekli in izpustili, obdržali so le nekega poročnika. Polkovnik Hickie je torej lagal, ko je poročal, da je Bure pregnal. Prav tako je z bitkami pri Schoenspruitu in pri Heilbronu. Tepeni so bili Angleži tudi ob Klipriverju blizu Standertona. Porazeni pa so bili končno tudi v Kaplandiji. Pri Doornbuschu blizu Sommerseta južno Cradocka

je zgrabilo 13. oktobra 200 mož Smutsovega oddelka pod vodstvom Van der Venterja angleško pozicijo, katero je branilo le 50 Angležev. Kapitan Thornton kapeke policije jim je prišel s 130 možmi na pomoč, a ni mogel zabraniti, da bi se obleganci ne udali, nego so Buri ujeli celo njega samega. Take blamaže so v zadnjem času na dnevnem redu, zato ni čudno, če so v Londonu zelo nervozni in vojne že dokaj siti. Angleški bankirji, na čelu jim vplivni Robinson, prigovarjajo vladi, naj sklone mir in naj pokliče Milnerja domov. Iz Durbana poročajo, da je Kitchener pismeno povabil Botho, naj bi začela pogajanja. Roberts se je z vojnim uradom sprl in namerava baje kot generalisimus demisionirati. Kitchener meni baje radi slabega zdravja zapustiti Afriko in prepustiti nadpoveljništvo generalu Hamiltonu. Potemtakem se izvrše velike osebne izpremembe. Zanimiva je vest, da so angleška oblastva pripravljena, dovoliti Burkam, da se vrnejo k svojim možem pod tem pogojem, ako izpuste Buri enako število ujetih angleških častnikov. Za vsakega častnika po eno Burko! Značilna zamena!

Dopisi.

Iz Dola, 20. novembra. K dopisu v »Slovenskem Narodu« z dne 5. t. m. »Moder mož« naj se še sledeče doda:

Gosp. župnik Ceme v Dolu naznanil je raz leco, da bode na Vernih duš libera na domačem pokopališču, v ponedeljek, 4. t. m. pri podružnici na Beričevem maša, če pa hočete — je dejal župnik — da bo z libero, morate dati tri krone več!

Ker se je pa ravno na dan, ko je bila maša na Beričevem oznanjena, nekovi mlinar namenil poročiti, je mlinar rekel, da se bode pa v Ljubljani poročil, če ne bo tisti dan v Dolu maše.

Župnik Ceme se je tega seveda prestrašil. Če ne bo on poročal, odletel mu bode lep zaslužek, maša in ofer pri poroki — pa zvita buča si je znal hitro pomagati; češ — saj duše v Vicah, če že leta in leta po rešitvi hrepene, lahko še 24 ur počakajo, in prestavil je mašo na Beričevem na drugi dan.

Nenasitena pohlepnost do ofra ga je premagala, da je duhovsk dolžnost za rešenje Vernih duš prestavil, ne da bi bil to naznanil.

Ljudstvo je prišlo iz daljnih krajev na Beričevo, da bi na grobeh svojih sorodnikov in prijateljev za rešenje ali olajšavo duš v Vicah molilo, pa maše ni bilo.

S tem je g. župnik Ceme pokazal, da mu je več za ofer pri poroki, kakor za izveličanje duš. Če je g. Cemetu to v greh šteto, bode na onem svetu težko odgovor dajal, ker ima takih, in še drugih grehov toliko na svoji vesti, da ga bode po njegovi smrti gotovo Rogač vzela, in ga prav v gorak kotiček svojega dobro kurjenega stanovanja potisnil.

Da je gospod župnik Ceme v svojem poklicu len, naj še sledeči dogodek pokaže:

V preteklem letu ga je »Slovenski Narod« radi dveh zamujenih mrličev dobro omil. Mislili smo, da ga bode to kaj spreobrnilo, pa varali smo se. Tudi letošnje leto zamudil je eno žensko, da je brez sv. zakramentov umrla.

Bilo je sredi meseca septembra t. l. Ko je prišel nekdo okoli 5. ure zjutraj gosp. župnika Cemeta klicat, naj gre v domači vasi k nekovi na smrt bolni ženi, katera je nagloma zbolela, da jo z Bogom spravi, češ, žena je slaba, in ni trenutka zamuditi. Župnik je poslani ženski rekel, da naj gre, domu, da bo kmalu prišel. Ker je pa še v topli postelji ležal in se mu ni zljubilo vstati, poslal je organista, naj on pogleda, če je žena resnično nevarno bolna.

Kratkonožni organistek prikobacal je v eni sapi k župniku nazaj, in povedal, da je žena v zadnjih zdihlajih, da nič več ne govori, in nobenega več ne pozna. Župnik šel je nato k ubogi bolnici, katera se pa ni več zavedela. Mafilil jo je s svetim oljem, a menda že — mrtvo.

Pa naj še kdo reče, da vera peša! Za gospoda župnika Cemeta imamo še polno torbico; če se ne poboljša, mu bomo še kaj napisali.

Iz poštinih krogov, 20. novembra. V številki 259. dnevnikov »Edinost« in »Slovenec« zagnal se je nekdo prav po nepotrebnem v osebo c. kr. poštnega nadkomisarja gospoda H. Resje, da omenjeni gospod slovenščine ne umeje, ali resnici na ljubo moramo tu izjaviti, da je baš ta gospod vsemu poštnemu osebju slovenske in hrvatske narodnosti jako naklonjen, in le tem tudi, ako se svoje narodnosti v polni meri zavedajo, to se pravi, ako so odločni narodnjaki, nikakor ni nasproten. Onih, kateri so se hoteli ravno njemu na ljubo, sprva se potajiti in se kot Nemce pripoznavati, (takih ljudi je tudi pri pošti), nikakor nima v posebnih dišlih. Nemške politike ne uganja v uradih nikdar, kakor je to storil njegov prednik, siloviti Lah, Peter Corra, kateri je vse Slovence in Hrvate, službujoče v kranjskih in primorskih poštinih uradih, naravnost pogoltniti hotel. To je v resnici slaba naša stran, da prehitro pozabimo, kar smo jedva pred petimi ali šestimi leti hudega pretrpeti morali. Gospod poštni nadkomisar H. je vsem podložnim nasproti pravičen, concilienten, celo kolegialen, ako najde v dotičnem uradu red. Samo ob sebi umeje se pa, da v uradih, kjer se dogodijo nekorektnosti, kjer se nahaja nered, kjer se, kakor se je to zgodilo v nekem uradu na Notranjskem, vračajo liberalni slovenski časniki uredništvom, ne da bi se bili naročnikom dostavili, posebno pa, kjer ima opraviti z nepoštenimi ljudmi, mora strogo postopati, in tudi strogo postopa.

Kar dopisnik v rečenih dveh dopisih omenja, da se nahajajo pri deželnih poštinih uradih nemščine nezmožne delavne moči, katere gospoda H. in nasproti gosp. H. njih ne more umeti, je to le deloma istina, in velja jedino le za poštne odpravnike (poštne ekspediente), kateri so čestokrat le kak kmetje, neizobraženi gostilničarji in prav mali trgovci (kramarji). Ti mogoče ne umejo nemščine, a gotovo je tudi, dale ti svojega poštne posla sami ne opravljajo, ampak ima vsak zato to izprašano in zaprišeženo poštno odpraviteljico.

No, kar se pa tiče teh oseb — nekatere so male postave, nekatere pravcate orjakinj — naj bo dopisnik onih dopisov (to je gotovo, in se izprevidi na mah, da je ta dva dopisa namazala jedna roka) prepričan, da vse poštne odpraviteljice, kar jih služi v kranjskih poštinih uradih, v sramoto celega slovenskega naroda bolje umejo nemščino, torej tuj jezik, nego materin jezik, to je slovenščino; smelo trdimo tu, da je tretjina teh gospic komaj slovenščine zmožna!

Gospod H. torej, kot poštni nadkomisar, prav lahko občuje s poštnim osebjem na deželi. Dopisnik omenjenih dopisov pa naj bolje poskrbi, da bomo v prvi vrsti dobili slovenščine popolnoma zmožne poštne ekspeditore, potem se ne bode čitalo in slišalo tožiti, da poštne pošiljke, nakaznice, pisma vsake vrste, časniki s slovenskimi naslovi, čestokrat romajo širom slovenskega ozemlja, predno srečno dojdejo v roke adresatov. Dopisnik bo gotovo na ta način veliko več koristil potrebam strank, nego da napada brez pravega poudara člane poštnega ravnateljstva tržaškega, kateri taci napadov niso zaslužili. Res je, vsak Slovenec po vsej pravici sme zahtevati, in sicer, da se povsod v Sloveniji nastavlja, ako že ravno ne slovenski narodnjaki, vsaj slovenščine popolnoma zmožni uradniki. Tudi pri poštnem ravnateljstvu v Trstu imamo pravico, zahtevati, kar je naše, da namreč ono ravnateljstvo v slovenskem delu tržaškega poštne okraja pošilja le poštne komisarje Slovence.

Toda — kje jih vzeti? Dva Slovenca imamo pri poštnem ravnateljstvu v Trstu, in sicer: gospoda Frana Vidmarja, ki kot komisar potuje po Dolenjskem in koncipienta g. dr. Ivana Slejka, vrlega slovenskega rodoljuba, ki potuje v tržaški okolici. Gladko in pravilno govori slovenščino dvorni svetnik, gospod nadravnatelj Moritz Felicetti pl. Liebenfels, no menimo, da ta gospod kot načelnik ravnateljstva vendar ne bode po deželi potoval. Dopisnik naj torej poskrbi, da se bode kar mogoče veliko slovenskih pravnikov odločilo za baš sedaj za pravnike nehvaležno poštno službo, in prosilo za vsprejem ali vstop pri tržaškem poštnem ravnateljstvu, potem se sme nadejati tekom nekaj let za slovenske po-

krajine samih slovenskih poštinih komisarjev. S tem nikakor nečemo odreči imenovanim listoma pristojne jim pravice kritike, menimo pa, da se mora vsaka stvar lojalno obravnavati. Koder se nam godi krivica — tedaj se odločno uprimo, a kadar se nam ne more ustreči, tedaj ne smemo reči, da se nam neče ustreči.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. novembra.

— **Osebnosti.** V sedmi činovni razred so pomaknjeni ljubljanski profesorji gg. dr. H. Gartenauer, Fr. Brežnik, Rajko Perušek, Simon Rutar, dr. I. I. Binder in ces. svetnik Ivan Franke. — Rudniški zdravnik v Zagorju ob Savi g. dr. Tomaž Zarnik je imenovan okrožnim zdravnikom istotam.

— **Za vseučilišče v Ljubljani** so poslane peticeje potom ljubljanskega magistrata tudi tele kranjske občine: Črnomelj, Kropa, Lož, Lukovica, Šmarca, Velika Loka, Vojsko, Vrh pri Vinici, Zlato polje, Žiri. Štajerske: Sv. Andrej v Leskovcu, Hošnica pri Mariboru, Lukavec, Šalovci, Sv. Štefan pri Žusmu, Sp. Voličina. Primorske: Štandrež pri Gorici in Skopo.

— **Starešinstvo občine Naklo na Goriškem** je sklenilo pri svoji seji dne 19. t. m. soglasno, naj se vložijo prošnja za vseučilišče v Ljubljani.

— **Potrjeni zakoni.** Cesar je sankcioniral od deželne zbornice kranjskega sklenjene zakone glede okrajne ceste Podlipa-Smreče glede tacenske okrajne ceste in glede pristojbin za ogledovanje mrličev na Kranjskem.

— **„Nikdar niso siti“.** Pod tem naslovom smo priobčili dne 31. oktobra notico, v kateri je bilo povedano, kako skrivnostno je prišel necega premožnega nemškega gospoda v Ljubljani obhajati duhovnik, ki ni v javni duhovniški službi, ki pa je netjak doletne gospodinje dotičnega starčka. Sedaj nam je dotični duhovnik to zadevo pojasnil tako-le: »Gosp. X. je nevarno obolel. Rad bi se bil izpovedal in je moji teti, ki pri njem služi, naročil, naj ga pridem obiskat, dasi ga nisem obiskal preje nikdar, razen kakega srečanja v veži, ko sem bil pri teti. Izpolnil sem željo starca, ne vedoč pravzaprav, kaj mi hoče, in ga obiskal ob uri, katero je določil. Prišedši k njemu mi pove, kaj želi in izreče, da prav mene hoče, ker nisem politično delaven. Da sem drage volje ustregel njegovi želji iz najgloblje pietete do vrlega starčka, to je samoumevno. Prosil me je, naj ga tudi pridem obhajati in sicer: v zaprtem vozu — brez zvonjenja v hiši in naj domačih nihče ne ve. Tudi to sem izvršil in poiskal dovoljenja pri stolnem župniku. Odsel sem potem, ne da bi črkico govoril o drugi stvari, kot strogo o poslu, radi kojega me je pozval. S tem sem izvršil samo delo ljubezni, in zato me lahko boli, če sem v »Narodu« naslikan kot pravi Erbschleicher«.

— **Politikujoči nunc vzrok velike nesreče.** Župnik v Podbrdu je hotel biti na vsak način pravočasno na Grahovem, da bo vodil svoje ovce. Naročil je z Grahovega voz, ki je res odšel ob 4. uri zjutraj proti Podbrdu. Ž njim se je vozil neki odposlanec podjetnika Ceconija. — Silni nalive je napolnil Bačo tako močno, da je na nekaterih krajih cesto odnesla. Voz je zalezal v tak odplavljeni del in v deročo vodo — ki je odnesla voz in konja. Našli so vse mrtve. — Ko so slišali nunci na volišču govorico o nesreči, so začeli takoj pobožno agitovati: »Vidite kazen božjo. Šli so po liberalce v Podbrdo. Prst božji ne počiva!« — Ko so pa slišali, da je šel voz po župnika, so seveda utihnili. V tem slučaju pa ni ta slučaj posledica jeze božje nad — nesramnostjo farovške brezobraznosti.

— **Slovensko gledališče.** Danes je premijera Flotowe opere »Alessandro Stradella«. Prihodnji teden gostuje gospa Irma Polakova.

— **„Glasbena Matica“** v Ljubljani priredi v prvi polovici meseca decembra slavnosten koncert v proslavo šestdesetletnice svojega častnega člana, največjega skladatelja sedanje dobe, dr. Antona Dvořáka. Na tem

koncertu se bodo izvajale samo Dvořákové skladbe, in sicer najpriljubljenejše in deloma najnovejše. Pevski zbor »Glasbene Matice« je v teku svojega desetletnega obstanka izjavil že večino njegovih velikih zborovih del, kakor »149 psalm«, »Moravske dvospeve«, oratorij »Stabat mater«, kantato »Hymnus«, balado »Mrtvaški ženina«, cerkveno skladbo »Te Deum«, oratorij »Sv. Ljudmila« (I. del). Nadalje se je v koncertih »Glasbene Matice« izvajala njegova velika simfonija d-dur, ouvertura »Carneval«, »Slovanski ples« itd. Gospod Dvořák tudi z zanimanjem zasleduje delovanje in razvoj »Glasbene Matice«, odkar je osebno dirigiral nje pevski zbor v drugem dunajskem koncertu. Zato pač pristojna »Glasbeni Matici«, da proslavlja svojega slavnega častnega člana. Za december namepravana desetletnica pevskega zbora se zato po odborovem sklepu preloži na začetek januarja.

— **Stavbišče za novo gimnazijo.** Vsled prošnje mestnega magistrata vršil se je predvčeršnjim komisionalen ogled onih stavbišč ob Poljanski cesti, ki pridejo v poštev kot stavbišča za drugo državno gimnazijo. Kakor se nam poroča, izrekla je komisija, da bi dra. Eisla posestvo in pa Dečmanov svet ob Elizabetni cesti bila pripravna za zgradbo nove gimnazije. Ako naučna uprava ne pritrdi temu, da se zgradi gimnazija na enem teh stavbišč, zgradila se bode mestna tržnica na prostoru, kjer stoji sedaj licealno poslopje.

— **Volilno gibanje v Istri.** V Koprurazobesili so se lepaki, ki priporočajo deželnozborskim kandidatom za mesto Koper dosedanjega poslanca dr. Gambinija, medtem ko so nekateri volilci laškemu centralnemu odboru priporočili kandidaturu odvetnika dra. Nikolaja Bellija. Volitve volilnih mož nadaljujejo. Občina Klanec je volila petorico narodnih volilnih mož, Materija pa 11. Na volitvi volilnih mož za zunanja sela mestne občine Koper so se godile očitne nezakonitosti. V jasnem eklatantnem nasprotju z določili zakona so volili tudi taki, ki imajo volilno pravico v mestu. Ti bodo volili dvakrat vsem zakonom v brk. Prav ima »Naša Sloga«, ki vzklika: »No, mi se temu ni malo ne čudimo, ker je znano, da v tem okraju zapoveduje c. kr. poslanec Felice Bennati; proti njegovi volji in njegovim zahtevam ne pomagajo vsi protesti in utoki — pa naj so še tako utemeljeni!

— **Urednik „Slov.Gospodarja“**, prefekt Korošec, mora imeti velikanski strah pred »Celjsko Vahtarico«, ker je isti poslal popravek, da ni res, da bi bil on predsedoval zborovanju v Slatini, kakor je »Deutsche Wacht« poročala. Ker piše dotični list v svoji zadnji številki, da je dal sveti Peter za Korošca pri nekem mizarju že lestvico v nebesa napraviti, radovedni smo, ako bode gospod prefekt Korošec tudi sedaj poslal »D. W.« popravek, da ni on tisti Korošec, ki dobi v kratkem lestvico v nebesa.

— **„Slavec“** priredi v nedeljo, dne 24. novembra t. l. ob 8. uri zvečer v svojih društvenih prostorih v »Nar. domu« družbinski zabavni večer s petjem, komičnimi prizori, kupletni in plesom. Za restavracijo skrbel bode gosp. Masaryk. Vstopnine ni. Posebna vabila se niso razpošiljala, ter so častiti podporni člani tem potom vljudno vabljeni ter dobrodošli.

— **Prememba posesti.** Bivši trgovec g. Josip Leskovic je kupil hišo g. dra. Jos. Derča v Florijanskih ulicah za 46.000 K.

— **Učiteljsko društvo za radovljiški okraj** je pri svojem zborovanju dne 19. novembra t. l. sklenilo peticijo za ustanovitev univerze v Ljubljani.

— **Utopljenca so našli** dne 19. t. m. na levem bregu Save pri Klečah poleg Dola. Utopljenec je baje 43 let stari tovarniški delavec Franc Črne iz Medvod, kateri je iz Sorskega mostu padel v Soro in šele pri Medvodah v Savi utonil.

— **Velik požar.** Včeraj je nastal v Volavljah v občini Trebeljevo, sodni okraj litijski, požar, ki je skoro celo vas upepelil.

— **Iz Radeč pri Zidanem mostu** se nam piše: V soboto 16. t. m. rodila je pri nas v Radečah Marija Paš trojčke, 2 fanta in eno deklico, ki pa so

vsil trije v pondeljek zvečer umrli. To je v enem letu v radeškem okraju že drug slučaj. Tudi pri nas je bila povodenj in je Sava potok Sapoto tako pri odtoku ovirala, da je visoko narasel in je tekla voda po radeškem trgu. Že 23 let se ljudje ne spominjajo take povodnji. Tudi pri nas je naredila veliko škode po vrtovih in v kletih, v katere je prišla.

— **Nesreča ali samomor?** 8-letni Josip Dežman, sin peka Iv. Dežmana na Bledu, je 13. t. m. šel brez očetove vednosti v Gorje in se je šele zvečer vrnil domov. Ko mu je mati zažugala, da ga bo oče kaznoval, je fantič odšel iz hiše in se ni več vrnil. Dne 19. t. m. so ga potegnili mrtvega iz jezera. Sodi se, da je fant iz strahu pred kaznijo skočil v jezero.

— **Povodenj** dne 16. t. m. je v Selški dolini silno veliko škode povzročila. Vzela in razdrila je več mostov in poškodovala deželno in okrajno cesto na več mestih. Občinska in privatna pota je deloma popolnoma razdrila. Podporni zid na dež. cesti pri Železnikih je na več mestih razdrt, tako da se je mogla cesta zapreti. Most na okr. cesti pod Sušo je tako poškodovan, da je za vsaki promet zaprt. Vožnji promet med Zalilom in Železniki je nemogoč. Veliko rodovitne zemlje je voda odnesla. Vsi travniki in njive tik vode Sore so zelo poškodovani, ker voda je nanesele mnogo kamnja in raznega lesovja. Voda Sora je v soboto tako narasla, da je bila na treh mestih na deželni cesti $\frac{1}{2}$ metra visoko. Potrebno bo vsekako, da se ljudem na eni ali drugi način pomaga, ker ljudje ne bodo mogli vsega sami popraviti — zlasti reguliranje vode »Sore« se ne pusti odlašati, ker drugače je vse Bukovsko polje v nevarnosti. Privatno pot med Podrostrom in Petrovbrdom, (takoimenovana Pahmanova cesta) je popolnoma razdrta; mostovi so vsi odnešeni. To je edina pot, katera veže našo dolino z Podbrdom (Primorskim). Š.

— **Celjsko pevsko društvo** uprizori dne 1. decembra v »Narodnem domu« v Celju gledališko predstavo. Igrali se bodeta gluma »Šolski nadzornik« in spevoigra »Ob vrbskem jezeru«.

— **Povodnji.** Leseni most, ki črez Sočo veže Zdravščino in Gradišče, je povodenj zrušila. Škodo cenijo do 40.000 K.

— **Samomor 12letnega otroka.** V Trstu se je zastrupila 12letna Ivana Klebec, ker jo je šivilja, pri kateri se je učila, radi malomarnega dela oštela.

— **Otrok umrl vsled opeklin.** V Šempasu je v nedeljo okoli poludne otrok Vincenca Brankoviča padel v ogenj. Otrok se je opeknel tako hudo, da je še isto noč umrl v hudih bolečinah.

— **Razpis daril iz cesarja Franca Jožefa I. zaklada za stare in zveste kmetijske posle.** Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske razglša: Iz tega zaklada, ki je bil ustanovljen l. 1898. v proslavo vladarjeve petdesetletnice, se letos odda deset daril po 20 kron. Ta darila se razdele pričetkom meseca decembra takim kmetijskim poslom s Kranjskega, ki še sedaj služijo in se izkažejo, da so npravnega vedenja, in da služijo mnogo (najmanj 30 let) neprenehoma pri jedni in isti hiši, ki se peča s kmetijstvom, pa doslej še niso bili obdarovani. Prošnje je vložiti do 5. decembra t. l. pri odboru. Vsaka prošnja (katere ni treba kolekovati) mora biti potrjena od domačega gospoda župnika in od županstva. Odbor prav prijazno prosi vse one, katerim so taki posli znani, naj jih opozore na ta razglas ter jim pomagajo sestaviti prošnjo, ali pa naj jo naredo namesto njih.

— **Defraudant Kecskemethy.** Včeraj smo poročali, da je budimpeštanska policija dobila sled, da se je Kecskemethy odpeljal iz Budimpešte čez Pragersko v Trst in odtod v Ljubljano, kjer se izgubi sled. Budimpeštanska policija je menda na nepravi poti, kajti dotičnik, ki je bil v petek dne 15. t. m. v Ljubljani in se je odpeljal proti Trstu, je bil neki ogrski trgovski potnik, ki je zelo podoben Kecskemethyju. Le-ta potnik je prišel včeraj zvečer iz Maribora v Ljubljano, in ga je na kolodvoru policijski stražnik ustavil. Potnik je koj dejal stražniku: »Aha, sie glauben, ich bin der Kecskemethy«, in se je legitimoval, da je zastopnik neke

dunajske tvrdke. Bil je v petek res v Nabrežini in se je zvečer pripeljal do Ljubljane, odkoder pa se je peljal naprej v Maribor. Brez dvoma sta tista dva budimpeštanska detektiva, ki sta bila včeraj v Ljubljani, sledila temu potniku in ne Kecskemethyju. Bilo je tudi neverjetno, da bi se bil navihani defraudant vozil iz Ljubljane v Trst in spet nazaj. Imel je gotovo že pred izvršitvijo defraudacije natančno zasnovan načrt svojega bega ali načina, kako bode pred zasledujočimi ga organi se skrival. Mogoče je, da tiči v kakem skrivališču v Budimpešti ali v bližnji okolici.

— **Konj splasil** se je včeraj zvečer v Frančiškanskih ulicah Francetu Gregorinu, vrtnarju v Trnovskih ulicah št. 6. Ustrašil se je peči za kostanj peči in dirjal čez Marijin trg v Wolfve ulice, kjer ga je hlapec Josip Sotlar ustavil in ujel. Mej dirom se je prevrnil voz in sta Franc Gregorin in njegova hči padla z voza, ne da bi se bila poškodovale.

— **Nepreviden voznik.** Fijakarški hlapec Josip Simončič, Rimska cesta št. 5, je včeraj zvečer na ovinku Gospodskih ulic na Kongresni trg tako naglo in neprevidno vozil, da je podrl na tla delavko Marijo Stupico, stanujočo na sv. Petra cesti št. 31 in jo poškodoval.

* **Spomenik pokojni cesarici Elizabeti** postavijo Dunajčanje. Odbor je pod protektorstvom nadvojvode Otona in nadvojvodinje Marije Jožefe. Na Dunaju se že pridno zbira za spomenik.

* **Kaznovana dolžnost.** Kakor znano, sta se v sled razsodbe častnega oficirskega sodišča morala dvobojevati častnika Hildebrandt in Blaskowitz, dasi bi se bila rada spravila iz lepa, ker sta se sporekla v pijanosti. Blaskowitz je dobil istega dne, ko se je hotel oženiti, v trehuh smrtonosno kroglo. Sedaj poročajo iz Insterburga, da je vojno sodišče nadporočnika Hildebrandta obsodilo v ječo za dve leti na trdnjavi in sekundanta Grodeckega v zapor za pet dni. Kje je logika!? Oficir se mora dvobojevati, sicer ga zapodé; če pa se dvobojuje, mora v ječo. »Incident in Scyllam, qui vult vitare Charibdim.«

* **Maksin Gorkij**, znani ruski pisatelj, je opasno bolan. Ker je v Nižnem Novgorodu pod policijskim nadzorstvom, ni smel na Krim zdraviti se. Ali zdaj so mu prijatelji to dovoljenje izposlovali ter pojde na Krim, kjer bo tudi pod policijskim nadzorstvom. Na Krimu se zdravi tudi prijatelj Gorkega, novelist Anton Čehov.

* **Cudna oporoka.** V Pragi umrl profesor farmakologije, dvorni svetnik pl. Piruš je zapustil češkemu muzeju 70.000 kron in vso svojo zbirko oblek, uniform, fotografij, knjig, rokopisov, pohištva itd. V oporoki je zahteval, naj se njegove zbirke zabijejo v zaboje, potreso z naftalinom in hermetično zapro. Šele čez 200 let naj se zaboji odpro, da vidi svet, kako se je oblačil in kako je živel češki narod začetkom XX. veka.

* **Za razvoj npravnosti.** Parižan Edmont Ligot je daroval v svoji oporoki francoski akademiji 20.000 frankov, da bi z obrestmi te glavnice obdarila revnega otroka, ki se vede posebno vljudno napram staršem.

* **Spomenik Kristijanu Dewetu** so postavili navdušeni prijatelji Burov v Schiersteinu ob Renu. Denar so zložili sami Nemci, katerih ime je tudi Kristijan. Pri odkritju spomenika pa se je demonstriralo tudi za junaka — Viljema II.

* **Ministrova žena — učiteljica.** Žena bulgarskega ministra Karavelova je bila, predno se je omožila, učiteljica. Tudi po zakonu ni nehala iti v šolo poučevati, nego hodi še danes, ko je žena ministra, dan za dnevom v svoj razred.

* **Učiteljski štrajk** se je pričel pretečenega meseca v Valenciji. Učitelji so poslali krasnega jutra učence domov. Takšne razmere vladajo v deželah klerikalizma: v Italiji in Španiji.

* **Pametna reforma.** Brez vseh konferenc, brez vseh posvetovanj in brez vseh pogovorov, ukazal je minister za prosveto v Buenos-Airosu, da se imajo v srednjih šolah uvesti prirodne vede mesto starih jezikov.

Književnost

— **Janko Kersnika zbrani spisi.**

Uredil dr. Vl. Lev ec. Zvezek II. Sešitek I. »Na Žerinjah«. Roman. Založil L. Schwentner v Ljubljani 1901. Cena 2 K 50 h, po pošti 2 K 60. Prvi Kersnikov roman, ki je v knjigotrštvu že docela pošel, leži pred nami v 2. izdaji. Gotovo seže po njem slovensko občinstvo z veseljem, saj je tudi ta roman krasen, zdrav in duhapoln sad Kersnikovega genijalnega peresa. Malokateri roman je vzbudil toliko pozornosti kakor ta Kersnikov prvenec ob svojem času. Kersnik je postal z njim mahoma ugleden in priznan pisatelj. Za I. zvezek Kersnikovih zbranih spisov, (obsegajoč romana »Cyclamen« in »Agitator«) je priredilo založništvo jako elegantne izvirne platnice, in sicer: a) platnene v 3 barvnem tisku po 80 h, b) pol franc. (z modernim usnjenim hrbtom) 1 K 70 h s poštino po 10 h več. Enake platnice izdam tudi za ostale 4 zvezke.

— **Narodnogospodarski Vestnik** ima v št. 8 naslednjo vsebino: 1. Potreba trgovske izobrazbe. Spisal — a. 2. Trgovina. Spisal A. L. (Dalje prih.) 3. Kranjsko deželne finance. Spisal — r. (Dalje prih.) 4. Malemu obrtniku v pomoč. (Dalje prih.) 5. Delavska stanovanja. 6. Društveni vesti. 7. Raznoterosti. 8. Listek. Strigalca. Spisal R. Murnik. 9. Razsodbe obrtnih sodišč. 10. Izpremembe v trgovinskih in združnih registrih na Kranjskem. 11. Tržno poročilo in tržne cene. 12. Oglasi.

Telefonska in brzojavna poročila.

Trst 21. novembra Laški listi poročajo, da so pri volitvi volilnih mož v Kanfanaru, najvažnejši občini puljsko-rovinjskega okraja, zmagali Lahi z enim glasom večine. Takisto so zmagali Lahi v Moščenicah pri Opatiji.

Dunaj 21. novembra. Sodba o parlamentarnem položaju je postala zopet jako pesimistična. Prouzročila je to skupna izjava češkega kluba, čeških veleposestnikov in čeških agrarcev, v kateri se sicer Nemcem čitajo zaslužene levite, v katerih pa ni povedano, kaj mislijo Čehi storiti. Češki listi oznanjajo brez ovinkov, da se motijo vsi tisti, ki menijo, da se je situacija zboljšala. »Politik« pravi, da se težave šele začno. »Nar. Listy« oznanjajo, da se Čehi ne pokore nemškemu vodstvu. Koerberju se je prav zgodilo, da so Nemci tudi njega potisnili na stran, a Poljaki, ki so prej imeli prvo besedo, so sami krivi, da je prvenstvo prešlo na nemškoliberalno veleposestvo. Čehi so ostali sicer osamljeni v boju zoper nemško vodstvo, ali udali se temu vodstvu ne bodo.

Dunaj 21. novembra. »Slavische Correspondenz« javlja, da so poslanci Stransky, Šileny in Perek naznanili moravskemu dež. glavarju svoj izstop iz spravne komisije moravskega dež. zbora.

Dunaj 21. novembra. Načelniki vseh parlamentarnih klubov se snidejo jutri pri prezidentu Vetterju na posvetovanje o nasvetih nemških strank glede rešitve proračuna. Načelniki nemških klubov imajo v tej zadevi danes posebno posvetovanje.

Dunaj 21. novembra Zakonski načrt, s katerim se adjutum za avskultante določa na 1600 do 2000 K, za sodne praktikante pa na 1000 K, je odsek odobril.

Dunaj 21. novembra. Včeraj zvečer se je raznesla vest, da je bila kraljica Draga v Belemgradu umorjena, ali da se je zastrupila. Iz Belegrada se danes proglašata ta vest kot popolnoma neosnovana.

Atene 21. novembra. Že tri dni trajajo izgredi, ki so jih uprizorili visokošolci zaradi zahtevanja, naj se evangeliji prevedejo na novogrški jezik. Včeraj je moralo vojaštvo rabiti orožje in je bilo mnogo dijakov ranjenih. Tudi dijaki so streljali na vojaštvo.

Bruselj 21. novembra. Odbor mejnarnodnega razsodišča v Hagu se je izrekel nekompetentnim intervenirati glede južnoafriške vojne.

Za prebivalce mest, uradnike i. t. d. Proti težkotam prebavljenja in vsem nasledkom mnogo sedenja in napornega duševnega dela je upravnemu sodišču potrebno domače zdravilo pristni „Moll-ov Seidlitz-prašek“, ker vpliva na prebavljenje trajno in uravnavno ter ima olajševalen in topilen učinek. Skatljica velja 2 K. Po poštenu povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, na DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 3 (2-16)

Umrli so v Ljubljani:

V deželni bolnici:
Dne 11. novembra: Štefan Novak, blapec, 52 let, jetika. — Helena Samsa, gostija, 80 let, ostarelost.
Dne 16. novembra: Josip Cajhen, dninar, 55 let, pljučnica.
V hiralnici:
Dne 14. novembra: Franja Jelenič, krojačeva vdova, 74 let, ostarelost.
Dne 17. novembra: Mihael Remc, krojač, 33 let, jetika.

Meteorološko poročilo.

Vilina nad morjem 306.2 m. Srednji srčni tlak 736.0 mm.

Nov.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Molna v 24 urah
20	9. zvečer	736.1	31 sl. jz. zahod	oblačno		
21	7. jutraj	736.9	18 sl. sever	del. jasno		
	2. popol.	735.2	10.3 sl. zahod	jasno		

Srednja včerajšnja temperatura 2.9°, normala: 2.6°.

Dunajska borza

dne 21. novembra 1900.

Skupni državni dolg v notah	99—
Skupni državni dolg v srebru	98.90
Avstrijska zlata renta	118.60
Avstrijska krona renta 4%	95.50
Ogrska zlata renta 4%	118.05
Ogrska krona renta 4%	93.15
Avstro-ogrski bančni delnice	1615—
Kreditne delnice	829.75
London vista	239.40
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.15
90 mark	23.44
90 frankov	19.06 1/2
Italijanski bankovci	92.80
C. kr. cekini	11.31

Izurjena šivilja

se priporoča cenjenim damam za vsakovrstna dela in sicer samo v privatnih stanovanjih.
Cenjene ponube prosijo pošiljati pod naslovom „F. T.“ na upravništvo „Slov. Naroda“. (2520-2)

Zasebni uradnik

z lepo in hitro pisavo, verziran v vseh pisarniških stvarih, dober risar in izvežban v slovenski in nemški stenografiji.
Išče službe.

Ponudbe pod „zasebni uradnik“ na na upravništvo „Slov. Naroda“. (2526-4)

Mlad

trgovski pomočnik

vešč trgovine z mešanim blagom, išče službe. (2543-2)
Naslov pove upravništvo „Slov. Nar.“.

Mejnarodna panorama.

V poslopju meščanske bolnice.
Vstop s sadnega trga. Pogačarjev trg.
Umetniška razstava I. vrste.
Fotoplastično potovanje po celem svetu v polni istini.
Ta teden le do sobote razstavljeno:
Prvo potovanje po zanimivi
Sardiniji in Siciliji.

Nikdo naj ne zamudi ogledati si to lepo, zanimivo potovanje. — Sicilija je razdeljena v tri različne cikle.
Otvorjeno vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. ure zjutraj do 9. ure zvečer. (2554)
Vstopnina za odrasle 40 h, za otroke, dijake in vojske do narednika 20 h.

Lekarna Piccoli pri angeli.
Malinčev sirup
lekarnarja Piccolija
v Ljubljani
se prilepa kar najskrbnejše iz dišečih gorskih malinovitih jagod v srebrnem kotlu s pomočjo para, in je torej najbolj čist izdelek nepresežne kakovosti ter naj se ne zamenjava z malinovitim sokom, ki je v prodaji, in je navadno umetno prirejen, imajoč v sebi zdravju škodljive snovi in bakterije.
Steklenica z 1 kilo vsebine, pasterizovana, velja K 1.30. Razpošilja se tudi v pletenih steklenicah po 10, 20 in 40 kilogr., ter se 1 kilo zaračuna z K 1.10, 100 kilogr. = 100 kron. I. (1368-50)
Pletena steklenica s 3 kilogr. vsebine pošlje se franco po vsi avstro-ogerski monarhiji proti povzetju z R 5.30.

Hôtel „Lloyd“.

Danes v četrtek, 21. novembra t. l.

KONCERT ciganske kapele iz Vukovarja. (2551)

Začetek ob 8. uri. Vstopnina prosta.

!! Božična prilika !!

Čudovito po ceni!
400 komadov za 1 gld. 80 kr.

Lepo pozlačena ura z verižico s triletnim jamstvom, 6 komadov la žepnih robcev, 1 svetovno pat. žepno pisalno orodje iz nikla, 1 prekrasni album s slikami, obsega 38 podob, najkrajših na svetu, 1 računski stroj „Patenta“, kateri izračuni sam najtežavnejše naloge, k temu področilo, 1 podstavek na pisma za vsakogar poraben, 5 komadov prelepih razglednic, 5 komadov čudovitih orakelov egiptovskih vedeževalcev, kateri vzbujajo veliko veselja, 1 garnitura manšetnih in srajčnih gumbov iz double-zlata, s patent. zaklepalom, 3/4 zlata, 1 lepo dišeče toaletno milo, 1 fino žepno toaletno zrcalo, 1 prakt. žepni nožek, 1 fin nastavek za smodke iz jantarja, 1 modern prstan za gospode z imit. druguljem, 20 kom. predmetov za dopisovanje in še 300 raznih predmetov, ki so za hišo potrebni. Vse skup z uro, ki je sama vredna tega denarja, stane 1 gld. 80 kr. Odpošilja po poštenu povzetju ali če se denar prej pošlje. (2555)

Ch. Jungwirth

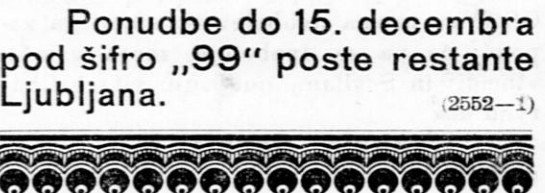
Krakovo št. 64.

Riziko je izključen. Za neugajajoče se vrne denar.

Resna ponudba.

Gospodična, 25 let stara, v trgovski stroki izvežbana, z nekoliko premoženjem, želi se seznaniti s trgovcem ali uradnikom.
Ponudbe do 15. decembra pod šifro „99“ poste restante Ljubljana. (2552-1)

Št. 6698.

Razglas.

C. kr. tobačna glavna tovarna v Ljubljani razpisuje s tem ponudbeno obravnavo za leto 1902. eventualno 1903. glede čiščenja stranišč, oziroma odprave fekalij iz njih.

Ponudbe, ki se morajo opremiti s kolekom za jedno krono od vsake pole, morajo imeti na vnanji strani kuverta napis: „Ponudba za čiščenje stranišč, oziroma za odpravo fekalij k št. 6698 ex 1901“, se naj vložijo najpozneje do 25. novembra 1901, do enajste ure dopoldne pri podpisani c. kr. tobačni glavni tovarni. Način, kako je odpravljati fekalije, je razvideti iz pogojev, ki so razporejeni na vpogled pri c. kr. tobačni glavni tovarni. Ponudniki morajo v ponudbah izrecno opomniti, da se strinjajo s temi pogoji.

Ponudniku dano je na prosto voljo, da stavi ponudbo za jedno ali dve leti. Ponudeno ceno je navesti s številkami in besedami. Odločitev o došlih ponudbah je v rokah c. kr. generalnega vodstva tobačne uprave na Dunaju in si isto pridrži pravico, čiščenje stranišč oddati za jedno ali dve leti.

Vsak ponudnik je s svojo ponudbo vezan do odločitve c. kr. generalnega vodstva tobačne uprave in je dolžan odpovedati se določbam § 862 a. b. d. z. in člena 318 in 319 trgovskega zakona, glede roka za razglasitev odločbe o njegovi ponudbi. Na ponudbe, ki se ne strinjajo z navedenimi pogoji ali se prepozno vložijo, se ne bode oziralo.

C. kr. tobačna glavna tovarna v Ljubljani
dne 4. novembra 1901.

! Zelo znižane božične cene !
„Angleško skladišče oblek“
Ljubljana, vogal Sv. Petra in Resljeve ceste št. 3
prodaja:
najfinejše jope, prej gld. 25—, zdaj samo gld. 12—
najfinejše paletote, „ „ 50—, „ „ 25—
lepe paletote, „ „ 20—, „ „ 10—
doubl-ovratnike, „ „ 18—, „ „ 10—
Isto tako obleka za gospode in dečke, zimske suknje, haveloki za jako znižane cene.
Specialiteta: Moderne, zelenkaste športne suknje s postranskimi žepi, prej gld. 20—, zdaj samo gld. 12—.
(2539-2)
Z velespoštovanjem
Oroslav Bernatovič.

Učenec

se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom. (2553-1)
Kje? pove upravništvo „Slov. Nar.“.

Ges. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, (direktni voz I in II. razreda), Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. Trst-Monakovo direktni vozovi I in II. razreda. — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak v Dunaj via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Solnograda, Linc, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 15 m popoldne osonni vlak v Dunaj via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Prage, (direktni vozovi I. in II. razreda, Budejevice, Solnograda, Linc, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak v Dunaj. Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak v Dunaj, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 35 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane juž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob 10. uri 5 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih v samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano juž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 5. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1393)

Varuj svojo ženo!
Za vsako rodbino najvažnejšo knjigo v otroških zadevah s čez 400 zabavnimi in poučnimi slikami, diskretno za 90 vin. v avstr. znakah (odprto 70 vin.)
gospa A. Kaupa,
Berlin S. W. 230 Lindenstrasse 56
(1912-23)

(1912-23)

(2519-2)

Na Golniku pri Trziču, postaja Kranj, 2553

se prodaja na prostovoljni dražbi dne 26. novembra t. l. od 10. ure zjutraj: 19 krav, 1 bik, 20 glav mlade govede, 1 kobila, 2000 centov sena, stroj za posnemanje mleka (centrifuga) in druga mlekarska oprava.

Prodaja se ceno

klavir

dobro ohranjen. Poizve se na Karlovski cesti št. 30 v Ljubljani, I. nadstropje. (2507-3)

Tukajšnji stavbenik išče v svojo pisarno

risarskega praktikanta

kateri ima lepo, čitljivo pisavo in je vešč nekaj računstva ter nekoliko izurjen v risanju. (2527-3)

Pismene ponudbe naj se pošljejo upravništvu „Slov. Naroda“ pod „Praktikant“.

Firm. 26/3. Posam. II. 58/1.

Razglas.

Objavlja se, da se je izvršil v tusodnem trgovinskem registru za posamezne firme vpis tvrdke „F. Križaj“

podjetje za parno žago in trgovino z lesom, z različnim (mešanim) blagom in z deželnimi pridelki v Št. Petru na Krasu — ter Franceta Križaja, trgovca in posestnika v Št. Petru na Krasu kot imetelja te tvrdke.

C. kr. deželna kot trgovska sodnija v Ljubljani, odd. III., dne 14. novembra 1901. (2549)

Specijalna trgovina za kavo Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti pošte

priporoča
kavo Santos dobrega ukusa po gld. 1— kilo
„ Neigherry aromatično-krepkega okusa „ 1.40 „
„ Piraldi najfinjšega okusa „ 1.60 „
Poštne poslatve po 5 kil franko.

Vsakovrstno specijalno blago v najboljši kakovosti. (12-229)
Glavna zaloga J. Klauer-jevega „Triglava“.

Firm. 26/2. Druž. I. 109/1.

Razglas.

Objavlja se, da se je izvršil v tusodnem trgovinskem registru na podlagi razdružne pogodbe z dne 9. novembra 1901 izbris tvrdke

„Medica & Križaj“

odprte trgovinske družbe v Št. Petru na Krasu za parno žago, trgovino z lesom, z različnim (mešanim) blagom in z deželnimi pridelki z dostavkom, da prevzame celotno podjetje in trgovino dosedanj družabnik Franc Križaj, trgovec in posestnik v Št. Petru in da bode isto nadaljeval pod svojim imenom.

C. kr. deželna kot trgovska sodnija v Ljubljani, odd. III., dne 14. novembra 1901. (2550)

Lattermannov drevored.

Orjaški kinematograf.

Božični sen.

Basenska čarovna slika v 20 skupinah.

Z velikimi stroški se je posrečilo ravnateljstvu, da poda na ogled p. n. veleocenemu občinstvu največjo umetniško uprizorjeno basen v 20 slikah, polnih vtisa. To je največja zanimivost v tem področju, poleg bogatega izbranega programa najnovjših dogodiljev in humorističnih slik.

Predstave vsak dan od 3. ure počenši, ob nedeljah od 10. ure dopoldne do 9. ure zvečer. — V ponedeljek se začne zadnje predstave, pri katerih je dopuščeno vsakemu odraščencu, vzeti s seboj brezplačno po enega otroka.

Z velespoštovanjem

(2557) ravnateljstvo.

Kupujte in zahtevajte

povsod le svinčnike, ki nosijo napis: „Svinčnik družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“.

Ti svinčniki so novo blago in zanesljivo dobri ter iz svetovnoznane avstrijske tvrdke Hardtmuth-ove in nič dražji od drugih. Svinčniki družbe sv. Cirila in Metoda naj se vpeljejo v vse šole, saj dajna naša družba skrbi največ za narodne šole in vsak krajcar jej dobro dojde. (2331-5)
Z blagim namenom je združeno dobro blago.

Cena 12 ducatov:
Št. 100 št. 90 št. 301 št. 302 št. 504
K 1.42. K 2.70. K 4.50. K 5.04. K 6.84.

Glavno zalogo ima trgovina Ivana Bonača v Ljubljani.

